

سازمان دارالت قرآن الکریم

طرح

تربیت معلم ترجمه و مفاهیم قرآن کریم

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

قال رسول الله صل الله عليه واله: **مُعَلِّمُ الْقُرْآنِ يَسْتَغْفِرُ لَهُ كُلُّ شَيْءٍ حَتَّى الْحُوتِ فِي الْبَحْرِ**

برای معلم قرآن، همه موجودات، طلب آمرزش می کنند، حتی ماهی در دریا.^۱

پیش گفتار

آشنایی با قرآن، این کتاب الهی و راهنمای سعادت و تحقق فرهنگ اصیل آن و بازگشت به کتابی که نور، هدایت، موعظه، تبیان، شفاء، میزان و فرقان است امری لازم و حیاتی می باشد و بی تفاوت بودن در برابر مواعظ و دستورات آن خسران دنیا و آخرت و انس و همنشینی با آن هدایت و بشارت را به دنبال خواهد داشت:

إِنَّ هَذَا الْقُرْآنَ يَهْدِي لِلَّتِي هِيَ أَقْوَمُ وَيُبَشِّرُ الْمُؤْمِنِينَ

« همانا این قرآن، (همگان را) به راهی که استوارترین راه است، هدایت می کند و به ایمان آورندگان نوید و

بشارت (بهشت) می دهد.»^۲

نهضت آشنایی با قرآن کریم پس از انقلاب اسلامی مراحل گوناگونی را طی نموده است. در گام نخست گرایش به قرائت و تلاوت قرآن کریم طی سالیان گذشته اجرایی گردید و پس از آن نهضت حفظ قرآن کریم همراه با آشنایی با ترجمه و مفاهیم قرآن کریم مورد توجه جدی همه نهادهای قرآنی کشور قرار گرفت که این حرکت در راستای اجرای فرمان مقام معظم رهبری (مدظله العالی) در زمینه حفظ، تدبر و آشنایی با محتوای اثربخش و مفاهیم بلند آیات قرآن بوده است. از این رو سازمان دارالقرآن الکریم، در راستای احیای آموزش مفاهیم قرآن کریم اقدام به تدوین طرح تربیت معلم مفاهیم قرآن کریم نموده است. که طرح تفصیلی آن در ادامه جهت اجرا ارائه می گردد.

۱ - اصول کافی

۲ - سوره مبارکه اسراء - آیه ۹

طرح تربیت معلم ترجمه و مفاهیم قرآن کریم

● اهداف طرح:

● اهداف کلی:

- ۱) شناسایی نیروهای مستعد و تربیت آنان جهت تدریس در دوره های آموزش ترجمه و مفاهیم قرآن کریم و خودکفایی آموزشی استانها در زمینه کادر متخصص آموزش ترجمه و مفاهیم قرآن کریم.
- ۲) ایجاد زمینه و انگیزه در معلمان تجربی قرآن کریم، جهت استمرار و تداوم دانش‌اندوزی در علوم قرآنی و مهارت‌های تدریس در سطوح بالاتر علمی و تخصصی.
- ۳) روشمند و هماهنگ نمودن آموزش‌های ترجمه و مفاهیم قرآن کریم در سطح کشور.
- ۴) تعمیم روشهای بدیع و انتقال مهارت‌های تدریس یکپارچه و نظام‌یافته ترجمه و مفاهیم قرآن در سطح کشور.
- ۵) تکمیل حلقه‌های آموزشی در راستای زمینه‌سازی و اجرای نظام جامع و هماهنگ آموزش قرآن کریم.

● اهداف رفتاری:

انتظار می‌رود با برگزاری این دوره دانش‌آموختگان ضمن تعمیق ارتباط خود با قرآن کریم، با فنون و روشهای نوین، علمی و تخصصی تدریس و آموزش ترجمه و مفاهیم قرآن کریم و با هدف جذب هرچه بیشتر مشتاقان فراگیری ترجمه و مفاهیم قرآن کریم، آشنا شده و با همکاری سازمان دارالقرآن‌الکریم، نظامی یکپارچه و هماهنگ را در آموزش ترجمه و مفاهیم قرآن کریم کشور، به اجرا گذارند.

● چکیده طرح:

طی اجرای این طرح و برگزاری دوره‌های مربوطه، علاقمندان به معلمی و تدریس و تعلیم ترجمه و مفاهیم قرآن کریم پس از احراز شرایط گزینش، در «۴۰ ساعت آموزش حضوری» و «۶۰ ساعت آموزش غیرحضوری» شامل دروس: ۱- آشنایی با تجوید، ۲- صرف و نحو مقدماتی، ۳- آشنایی با علوم قرآنی، ۴- کلیات روش‌ها و فنون تدریس، ۵- آداب و احکام تلاوت قرآن کریم، ۶- آشنایی با برنامه های قرآنی آموزش و پرورش، ۷- اصول و روش تدریس ترجمه و مفاهیم قرآن کریم شرکت نموده و پس از موفقیت در آزمونهای پایانی، ضمن اخذ گواهینامه مربوطه، به عنوان معلمان دوره‌های آموزش ترجمه و مفاهیم قرآن کریم در اداره امور قرآنی استان و مؤسسات و مراکز قرآنی مردمی و... به تدریس خواهند پرداخت.

● مشخصات کلی طرح :

- ۱- نام طرح: تربیت معلم ترجمه و مفاهیم قرآن کریم .
- ۲- مدت طرح: ۵۰ ساعت آموزش حضوری و ۶۰ ساعت آموزش غیر حضوری.
- ۳- مقطع زمانی: در طول سال (طبق سهمیه اعلام شده برای هر فصل و یا به صورت خودگردان و برنامه‌های استانی).
- ۴- پیش‌نیاز: دارا بودن گواهی پایان دوره قرائت قرآن کریم (سطح ۳) «فصیح خوانی» و ترجمه و مفاهیم قرآن کریم (سطح ۴) « مشروط به اینکه نمره اخذ شده در آزمون پایانی ۱۶ از ۲۰ باشد.» یا قبولی در آزمون های ورودی معادل تبصره: در شرایط یکسان افرادی که دارای گواهینامه قرائت قرآن کریم (سطح ۴) می‌باشند در اولویت خواهند بود.
- ۵- گستره طرح: سراسر کشور
- ۶- محل تشکیل طرح: با توجه به فشرده و یا عادی بودن دوره و متناسب با تعداد شرکت‌کنندگان در نظر گرفته می‌شود. بدیهی است که اولویت با مراکز تربیت معلم، موسسات و مراکز قرآنی مردمی، مکانهای فرهنگی، آموزشی و مذهبی خواهد بود.
- ۷- محتوای آموزشی: شامل دروس مندرج که در ادامه خواهد آمد.
- ۸- مجری طرح: اداره امور قرآنی استان به عنوان ناظر و مجری اصلی و کلیه مراکز و مؤسسات قرآنی مردمی و دولتی به عنوان معین.
- تذکره: اداره امور قرآنی نهایت تلاش خود را در واگذاری اجرای دوره‌های آموزشی به مؤسسات و مراکز مردمی خواهند نمود.
- ۹- شکل اجرا: در قالب دو بخش حضوری و غیر حضوری.
- ۱۰- گروه هدف (مخاطبان): حائزین شرایط پذیرش.
- ۱۱- تعداد فراگیران هر دوره: حداقل ۱۵ و حداکثر ۲۵ نفر
- ۱۲- تعداد دوره‌ها: بر اساس سهمیه استان. دوره‌های خودگردان مورد نیاز در طول سال یا فصل، با در نظر گرفتن استقبال عمومی برگزار می‌شود.
- ۱۳- ارزش آموزشی: ۱۱۰ ساعت آموزشی

● شرایط اختصاصی :

- دارا بودن گواهی پایان دوره قرائت قرآن کریم (سطح ۳) «فصیح خوانی» و ترجمه و مفاهیم قرآن کریم (سطح ۴) « مشروط به اینکه نمره اخذ شده در آزمون پایانی ۱۶ از ۲۰ باشد.» یا قبولی در آزمون های ورودی معادل تبصره: در شرایط یکسان افرادی که دارای گواهینامه قرائت قرآن کریم (سطح ۴) می‌باشند در اولویت خواهند بود.
- تذکره ۱: داوطلبانی که از زمان صدور گواهینامه ایشان بیش از ۲ سال سپری شده باشد می‌بایست در آزمونهای معادل آزمونهای پایانی (دوره‌های قرائت قرآن (سطح ۳)) شرکت نمایند.
- تذکره ۲: تذکره ۲: داوطلبان شرکت در این دوره که پیشتر موفق به اخذ گواهینامه تربیت معلم روخوانی و روانخوانی قرآن کریم شده‌اند، با ارائه گواهینامه مربوطه از شرکت در آزمون درس "آشنایی با علوم قرآنی" معاف خواهند شد.

تذکره ۳: در شرایط مساوی، اولویتها بر اساس ملاکهای زیر تعیین می‌گردد:

- ۱- دارا بودن سابقه تدریس در دوره های ترجمه و مفاهیم قرآن کریم.
- ۲- دارا بودن گواهی نامه های فوق الذکر (قرائت (سطح ۳) و ترجمه و مفاهیم قرآن کریم (سطح ۴)).
- ۳- مدرک تحصیلی بالاتر.
- ۴- دارا بودن رتبه های ممتاز (در مسابقات قرآنی از جمله بین المللی، کشوری و استانی).
- ۵- دارا بودن محفوظات قرآنی.

جدول عناوین درسی، تعداد واحدها و ساعات آموزش و آزمون دوره

ردیف	عنوان درس	نوع درس	تعداد واحدها (ضریب)	تعداد ساعات آموزشی			نوع آزمون	حدنصاب نمره قبولی	ارزش آموزشی «به ساعت»
				حضور	غیر حضور	جمع			
۱	آموزش صرف و نحو مقدماتی (زبان قرآن جلد ۳ و ۴ مقدماتی)	تخصصی	۳	۱۶	۲۴	۴۰	کتبی	۱۶	۴۰
۲	آشنایی با اهم قواعد تجوید	تخصصی	۲	۴	۱۰	۱۴	کتبی و شفاهی	۱۶	۱۴
۳	کلیات روش ها و فنون تدریس	تخصصی	۲	۸	۸	۱۶	کتبی	۱۶	۱۶
۴	اصول و روش تدریس مفاهیم (با تاکید بر جلد ۱ و ۲ درسنامه فهم زبان قرآن)	تخصصی	۳	۱۶	-	۱۶	عملی	۱۶	۱۶
۵	آداب و احکام تلاوت قرآن	عمومی	۱	۴	۴	۸	کتبی	۱۴	۸
۶	آشنایی با کتب قرآنی آموزش و پرورش	عمومی	۱	۲	۴	۶	کتبی	۱۴	۶
۷	آشنایی با علوم قرآنی	عمومی	۱	--	۱۰	۱۰	کتبی	۱۴	۱۰
جمع کل									
			۱۳	۵۰	۶۰	۱۱۰	-	---	۱۱۰ ساعت

منابع درسی:

- ۱- کتاب صرف مقدماتی (زبان قرآن) - نوشته حمید محمدی - جلد سوم
- ۲- کتاب نحو مقدماتی (زبان قرآن) - نوشته حمید محمدی - جلد چهارم
- ۳- کتاب آموزش تجوید سطح ۲ - نوشته محمدرضا ستوده نیا
- ۴- کتاب روش تدریس قرآن - نوشته محمدرضا محمدی - نشر جامعه القرآن الکریم
- ۵- کتاب به همین سادگی فنون کلاس داری را بیاموزید - نوشته م. اسکندرپور - نشر گسترش رایانه
- ۶- کتاب فهم زبان قرآن دوره متوسطه جلد ۱ تا ۶ - همراه با راهنمای تدریس
- ۷- کتاب احکام و آداب تلاوت قرآن کریم سطح ۲ - نوشته محمد وحیدی - انتشارات دارالعلم
- ۸- کتاب پرسمان علوم قرآنی - نوشته سید محمد جواهری - نشر بوستان کتاب